

Lørenskog Arbeiderparti
30. september 1986

Med forbehold om endringer
SPERRET til 30.9 kl. 1830

Statsminister Gro Harlem Brundtland:

NY KURS FOR NORGE

1986 blir et historisk år.

- Det er året da Norge på ny fikk oppleve et borgerlig regjerings-sammenbrudd, etter fem år i regjeringskontorene, men med fortsatt borgerlig flertall i Stortinget. Willoch stilte kabinett-spørsmål, Borten leverte sin avskjedssøknad. Men begge regimer var nådd til veis ende.

- Det er året da det ble klart at vi har fått en parlamentarisk situasjon som vi er uten erfaring med i vårt land. Det er ikke flertall bak noen av de to regjerings-alternativene etter valget i 1985. Stortinget er stilt sjakk-matt.

- Det er året da Norge opplevet lock-out som virkemiddel i inntektsoppgjøret for første gang på mer enn et halvt århundre.

- Det er året da mangel på styring og ansvar slo ut i full krise for norsk økonomi, etter en langvarig og løssluppen valg-årsfest i borgerlig regi.

- Det er året da landet ble rammet av den dobbelte ulykke: På toppen av valgårsboomen kom et dramatisk fall i våre oljeinntekter.

Da krisens alvor ikke var til å komme utenom, greide ikke de tre borgerlige partiene å bli enige om en politikk for å møte den økonomiske krisen som kunne samle flertall i Stortinget.

De så problemene som hadde tårnet seg opp, og valgte å gå av fremfor å gå på oppgaven med å bringe orden i norsk økonomi. De gikk, "uten å være jaget", som Arne Rettedal sa.

Igjen er det Arbeiderpartiet som har fått ansvaret for å bringe landet ut av krise og problemer.

Den oppgaven vi står overfor vil stille store krav til oss alle. Men vi kan løse oppgaven. Det vil jeg understreke. Og oppgaven og utfordringene lar seg ikke trylle bort. Verken for Norge som nasjon eller Arbeiderpartiet som parti. Oppgaven er der og den må løses.

Skulle ikke vi gå løs på utfordringene med optimisme og pågangsmot? Vi vet at det er våre alternativer og våre verdier som best tjener land og folk. Vi har tro på vår egen politikk og vår egen strategi for å gjenreise økonomien, sikre sysselsettingen og distriktene. Vi har vilje til å verne om velferdssamfunnet og gjenreise tryggheten og rettferdigheten i vårt samfunn.

I økonomisk vanskelige tider er det enda viktigere hvilke verdier som ligger til grunn for de politiske veivalgene.

Regjeringsskiftet gir oss større muligheter til å føre en politikk preget av våre verdier og våre prioriteringer. Vi skal vite å bruke våre muligheter. Regjeringen har allerede tatt viktige initiativ i tråd med Arbeiderpartiets programmer. Og i neste års budsjett vil vi ta en rekke nye skritt i tråd med vårt program og vår velgergaranti.

Jeg sa at 1986 blir et historisk år. Jeg har pekt ut flere trekk som merker det ut i negativ retning.

Men det ligger også noen kimer og muligheter til fremgang og fremsyn.

Bli 1986 også året da det i vår nasjonalforsamling blir skapt grunnlag for en nødvendig skattereform ?

Bli det året da vi får snudd negative trekk i den økonomiske utvikling inn i et mer fremsynt spor ?

Svaret på disse spørsmålene kan blir avgjørende for om 1986 også i positiv mening kan bli et historisk år.

Når vi nå står foran Stortingets høstsesjon og den avgjørende debatten om statsbudsjettet, den økonomiske politikken og skatteopplegget, vil vi igjen få oppleve at det er politikken og valgene mellom konkrete alternativer som kommer på dagsorden.

Da er det ikke lenger tilstrekkelig å stå på sidelinjen og kritisere. Da må man presentere sine egne alternativer og prioriteringer. Da nytter det ikke å skjule manglende innhold bak en flom av kritikk og negative karakteristikke.

Da må opposisjonen tilbake til det politikken dreier seg om: Sette kursen for utviklingen. Foreta valg som kan bedre betingelsene i folks virkelighet og hverdag. Og den hverdagen og den virkeligheten betyr noe for mennesker i dette land, også i 1986, 1987, 1988 og 1989.

Det er viktig hvilke skritt som tas, hver dag. Det er viktig hvilken retning de går, om vi kommer nærmere eller fjernere fra de mål som er våre og som vi arbeider for.

Det er nå vi former fremtiden.

Hvor står vi ?

Den politiske situasjonen er i dag preget av to grunnleggende forhold:

Valgresultatet i september 1985 som ble en seier for våre verdier, og en økonomisk krisesituasjon for landet som ble utløst av en uansvarlig vekst i det private forbruket og i utlånene. Treparti-regjeringen mistet sitt flertall ved valget, men fortsatte seilansen med Fremskrittspartiet som en nødvendig del av seilføringen. De tre regjeringspartiene forsøkte å lukke øynene for den nye virkelighet som valget hadde skapt. Høyre i tro på at de til sist ville få støtte fra Fremskrittspartiet, mellompartiene og frykt for den samme støtten. Da oljeprisene falt, ble det klart for alle at landet hadde vært uten økonomisk styring. Da var det ikke lengre mulig å skjule problemene bak slagordene fra valgkampen. Da var det ikke lenger mulig å hevde at "Vi var

på rett vei." Da måtte selv Presthus innrømme at vi sto oppe i en økonomisk krise.

Hva er situasjon etter 4½ år med borgerlig styre ? Hvordan er 157 milliarder kroner i oljeinntekter gjennom fire-årsperioden forvaltet ? Hvordan er de mulighetene vi hadde ved inngangen til 80-årene blitt brukt ?

Vi ser alle virkningene av den politikken som har vært ført:

- Forskjellene er blitt større, mellom grupper og mellom distrikter. Mens de med høyest inntekt har fått de største skattelettelsetene, har pensjonistene måttet betale mer skatt.

Det har vært en meget sterkt lønnsutvikling i deler av det private næringsliv, og fremfor alt blant grupper som ikke er fagorganisert. Den uro som dette har skapt i arbeidslivet er bakgrunnen for at årets lønnsoppgjør ble vanskelig.

Finansverdenens nye supergutter og de vellykkede spekulantene som har hentet store fortjenester ved å flytte penger var blitt vår tids helter. De som skaper verdiene gjennom produktivt arbeid og de som utfører nødvendig omsorgsarbeid for barn, syke og eldre har ikke på samme måte fått sin innsats verdsatt. Dette har skapt reaksjoner.

Mulighetene for en mer rettferdig fordeling ble ikke utnyttet.

- I distriktene ser det ikke lyst ut. Ikke siden slutten på 60-tallet, har fraflyttingen fra bygdene vært større.

Den valgårsveksten som regjeringen Willoch slapp løs ble i stor grad et byfenomen. Mens det i de sentrale strøk av landet er mangel på arbeidskraft er det i mange distrikter mangel på arbeidsplasser.

- Industriens konkurransevne er svekket. Siden 1981 har norsk industri tapt 25 prosent av markedsandelene ute og 10 prosent hjemme. Resultatet er at vi er blitt altfor avhengig av oljen.

Det er et gap mellom den industriproduksjon vi har nå og den levestandard vi venter og ønsker. Det har vært satset altfor

lite på forskning, nyskapning og utvikling av et næringsliv ved siden av oljen som kan sikre sysselsetting og velferd inn mot neste århundre.

- Prisstigningen i Norge har vært for høy. Det viktige her er å sammenligne prisstigningen i Norge med de land vi konkurrerer med, og da ser vi at avstanden mellom Norge og disse landene stadig har økt. Problemene ble større mot slutten av Willoch-regjeringens periode. Da de gikk av la de etter seg en prisbombe som landet nå må slite med.

Muligheten til å dempe pris- og kostnadsveksten gjennom et samarbeid med fagbevegelsen ble ikke brukt. Svaret på fagbevegelsens signaler om nasjonalt ansvar, var forsøk på diktat.

- Innsatsen på viktige velferdsområder er i virkeligheten svekket til tross for rekordstore oljeinntekter. Sykehuskøene er der. Utbygging av nye barnehageplasser ble mer enn halvert. Boligbyggingen gikk sterkt ned og boligprisene sterkt opp. I byene har boligprisene økt med opptil 20 prosent bare i løpet av de siste par årene.

De som kanskje har merket klarest at den forrige regjering prioriterte det private forbruket fremfor fellesoppgavene er våre eldre. I forhold til antall eldre var det færre sykehjemsplasser, færre hjemmehjelpstimer, færre aldershjemsplasser i 1985 enn i 1981.

Ved inngangen til 80-åra hadde Norge muligheter som var større enn noensinne. Oljeinntektene var i perioden 1981 - 1985 større enn de noen gang hadde vært. Det var muligheter til å øke innsatsen og skape større trygghet og rettferdighet, men de mulighetene ble ikke brukt. Ressursene ble i stedet satt inn i et økt privat forbruk som etterhvert kom helt ut av kontroll.

Erfaringene og resultatene etter 4½ år med Høyre-dominert borgerlig politikk forteller oss at hvis vi skal sikre velferden og tryggheten i vårt samfunn, - hvis vi skal kunne holde oppe sysselsettingen og snu nedgangen i distriktene, er det nødvendig

med en annen økonomisk politikk. Vi må legge vekt på andre verdier enn de som har preget vårt samfunn i første halvdel av 80-årene.

Det er denne oppgaven vi har fått, og som Regjeringen tok fatt på straks den overtok.

Oppgavene

Arbeiderpartiet vil stake ut en ny kurs for Norge. Vi skal legge grunnlaget for ny vekst.

Hovedproblemet i norsk økonomi er den ubalanse som har utviklet seg på grunn av den forrige regjerings politikk:

- mellom privat forbruk og offentlig forbruk,
- mellom det vi forbruker og det vi produserer, og
- mellom det vi selger til utlandet og det vi kjøper fra utlandet.

På alle disse tre områdene har det de siste årene utviklet seg en ubalanse som truer med å undergrave muligheten til å sikre både sysselsetting og velferd.

Denne ubalanse oppsto lenge før oljeprisene tok til å falle så sterkt. Allerede i 4. kvartal 1985 hadde vi underskudd i bytteforholdet med utlandet.

Fallet i oljeprisene har forsterket problemene og gjort dem mer akutte. Mens vi i fjor fikk over 50 milliarder kroner i skatteinntekter fra oljevirkksomheten, får vi neste år bare omlag 10 milliarder.

Det sier seg selv at 40 milliarder kroner mindre i inntekter for staten må få virkninger for den økonomiske politikken. Det betyr faktisk 30 000 kroner mindre regnet pr. husholdning her i landet.

Det er selvfølgelig ikke mulig for staten å erstatte så store inntekter fra oljevirkksomheten med andre inntektskilder. Samtidig som vi foretar nødvendige innstramninger, må vi derfor

styrke vår industri for å bygge en solid bru over de bølgedaler vi må regne med i oljeinntektene fremover.

Regjeringen startet oppryddingen i den økonomiske politikken ved den innstramningen som ble foretatt i juni. Men det var ikke tilstrekkelig. Vi har en større del av jobben foran oss enn bak oss.

Det er i det private forbruket vi har hatt overforbruket de siste to årene.

Det private forbruket ligger allerede nå på det nivå den borgerlige regjering planla for 1989. Alle vil forstå at en slik politikk ikke kan fortsette. Det måtte gå galt. Mange har kunnet glede seg over økt kjøpekraft. Men det er ikke de som mest kunne trenge en bedring som har fått den største økningen. De store skattelettelsene og de store lønnsøkningene har gått til dem som fra før tjente best og hadde mest.

Hva dette har betydd kan illustreres gjennom et tankeeksperiment: Hvis det private forbruket i fjor ikke hadde økt mer enn det den borgerlige regjeringen hadde lagt opp til i sitt langtidsprogram - hvor resten av midlene i stedet var satt inn for å bedre helsevesenet og på sosiale reformer, ja da ville vi bare i løpet av ett år kunne ha gjennomført en betydelig del av vår velgergaranti!

Den helt uforsvarlige veksten i det private forbruket har ikke bare tatt ressurser som ville vært bedre anvendt på felles velferdsoppgaver, den har også i stor grad bidratt til problemene i vår utenriksøkonomi. Den sterke veksten i det private forbruket har bidratt sterkt til den økte importen.

Derfor er det først og fremst i det private forbruket det er nødvendig med innstramninger.

Dette skal skje gjennom

- omleggingen av skattesystemet som sikrer en rettferdig fordeling,
- ved en viss økning av de samlede skattene,
- gjennom et inntektspolitisk samarbeide som kan dempe lønns-

og kostnadsveksten. Dette vil også gjelde grupper som får sine inntekter fastsatt over statsbudsjettet.

Av hensyn til prisstigningen vil Regjeringen være varsom med å bruke avgiftsforhøyelser som et ledd i innstramningene overfor privat forbruk.

Samtidig som det må strammes inn i det private forbruket, er det nødvendig med et stramt økonomisk opplegg også for det offentlige forbruket i 1987.

Hvis vi skal rette opp den økonomiske ubalansen er det ikke rom for noen generell vekst i de offentlige utgifter neste år. Regjeringen vil derfor legge fram et budsjett som innebærer at de fleste områder må klare seg med det samme som de har i år.

Jeg regner med at mange grupper ikke vil være helt fornøyd med budsjettet. Og det er mange formål hvor man isolert sett gjerne ville imøtekomme ønskene om større bevilgninger.

Men den tilstramning Regjeringen nå foreslår er nødvendig hvis vi skal unngå enda større problemer og langt mer dramatiske innstramninger senere.

Innenfor et budsjett med nær null-vekst, er det likevel ryddet rom for vekst på tre områder:

- Innsatsen for nyskaping og omstilling i næringslivet må økes. Det er nødvendig for at vi skal få flere ben å stå på enn oljevirkksomheten. Vi ser det som et felles ansvar for næringslivet, forskningsinstitusjonene og myndighetene å utvikle et næringsliv som kan skape de inntekter vi trenger for å opprettholde sysselsetting og velferd.

Derfor vil den økte innsatsen for forskning og utvikling Regjeringen startet allerede gjennom de økonomiske tiltakene i juni føres videre og økes ytterligere neste år.

- Innsatsen i distriktene skal økes. I forbindelse med budsjettet vil vi legge fram en egen distriktspakke.

Vi må bygge opp kompetansen i distriktene, både i bedriftene, i skoleverket og gjennom regionale kompetansesentra. Det må skapes arbeidsplasser også for kvinnene. Vi må gå nye veier for å få en større del av veksten i de tjenesteytende næringene til distriktene.

En vekst i distriktene vil også dempe presset på de sentrale strøk og bidra til en bedre balanse mellom regionene.

- Kommuner og fylker skal ikke rammes av innstramningene. Dette er avgjørende for innsatsen i helsesektoren og eldreomsorgen.

I fjor og i år har kommunene og fylkene bedret sin økonomi, i første rekke gjennom økte skatteinntekter. Det er behov for en bedre fordeling mellom de ulike kommunene og fylkene. Men samlet vil kommunesektoren kunne regne med de samme inntektene neste år som de har i år.

Dette sammen med en realvekst i overføringene til helseformål, vil gi grunnlag for økt innsats på dette området.

Jeg håper at mellompartiene også ved denne korsvei vil stå sammen med oss mot Høyres forsøk på å la innstramningene ramme innsatsen i kommuner og fylker.

I juni foreslo Høyre å redusere kommunenes inntekter med over en halv milliard kroner. Følgene av et slikt forslag ville være at situasjonen i helsevesenet, i eldreomsorgen, i skolen og i barnehageutbyggingen ville blitt enda vanskeligere.

Etter trange rammer gjennom flere år, har fylkeskommunene vansker med å opprettholde driften ved våre sykehus. For å avhjelpe denne uholdbare situasjonen foreslo Regjeringen forrige uke en tilleggsbevilgning på 200 millioner kroner.

For å illustrere hva vi egentlig snakker om: Forskjellen mellom Høyres og Arbeiderpartiets tilskudd til fylkeskommunene i 1986 kan altså utgjøre 720 millioner. Det betyr midler til 1 400 flere sykehjemsplasser og 700 sykehussenger.

Velgergarantien

Det var og er store forventninger til en regjering utgått fra Arbeiderpartiet. Det ser vi på som en tillitserklæring. Men ingen har vel ventet at vi skulle oppfylle et helt fire-års program i løpet av noen korte sommer-måneder - og med borgerlig flertall i Stortinget ?

Innenfor et stramt budsjett for 1987, skal vi finne rom for nye skritt i tråd med vårt program og vår Velgergaranti.

Opposisjonen forsøkte fra det øyeblikk vi overtok regjeringsansvaret å fortelle folk at Arbeiderpartiet hadde løpt fra sine løfter. Først gikk de selv fra sitt viktigste løfte fra valgkampen - nemlig at borgerlig flertall i Stortinget ville gi borgerlig regjering - og så anklaget de oss for ikke å oppfylle hele 4-års programmet på stedet !

Det program de i valgkampen kritiserte så sterkt og stemplet som uansvarlig, kritiserer de oss nå for at vi ikke allerede har oppfylt.

Arbeiderpartiets program ligger fast og danner utgangspunktet for Regjeringens arbeid. Men med bare 3 år igjen av denne valgperioden, med borgerlig flertall, og med en dramatisk svekkelse av vår økonomi, sier vi åpent ifra om at vi ikke kan regne med å gjennomføre hele programmet innen 1989.

Partier som nå forsøker å fortelle at de er istand til å gjennomføre sine programmet forteller ganske enkelt ikke sannheten.

Allerede i forbindelse med budsjettet for 1987 vil vi ta viktige skritt for å oppfylle vår velgergaranti og mange av de andre programpostene i Arbeiderpartiets program.

Hvis vi holder oss til de spesielle programpostene som var knyttet til Velgergarantien, så vil vi for det første gi helsevesenet flere midler neste år enn det har i år. Samtidig som det settes iverk flere viktige tiltak for å gjøre helsevesenet mer effektivt.

I motsetning til Høyre vil vi sørge for at kommunene og fylkene ikke rammes av innstramningene, noe som er en

forutsetning for å bedre innsatsen i helsevesenet og eldreomsorgen.

Vi vil foreslå lengere svangerskapspermisjon, økt utbygging av barnehager og en sterk økning av barnetrygden.

I boligpolitikken vil vi senke topprenten i Husbanken og øke boligbyggingen.

I tillegg til disse punktene, vil på en lang rekke områder følge opp konkrete programposter i budsjettet for 1987. Når budsjettet legges fram mandag, kan alle gå igjennom departement for departement å se at det blir en forskjell når det er en Arbeiderpartiet som har regjeringsansvaret.

Skatt.

En forutsetning for å lykkes med omleggingen av den økonomiske politikken, er et nytt og bedre skattesystem.

I snart to ti-år har det vært arbeidet med et nytt skattesystem. Arbeiderpartiet la fram forslag til omfattende reformer i 1970-åra, men vi var også da i mindretall og fikk våre forslag nedstemt. Derfor nedsatte vi Skattekommissjonen som leverte sin innstilling i 1983. Den ga oss en ny mulighet for å få til helt nødvendige endringer i vårt skattesystem.

Hvorfor er dette så viktig ?

- Dagens skattesystem er urettferdig.

Det er utformet slik at det skal jevne ut inntektene etter skatt. Men utviklingen gjennom 70- og 80-årene har gjennomhullet systemet. I dag har vi verdens mest liberale regler for fradrag av renteutgifter. Sammen med andre fradragmuligheter, betyr dette at de som tjener mest og har størst mulighet til å utnytte systemet, langt på vei selv kan bestemme hvor mye skatt de skal betale.

I vinter fikk jeg et brev fra de ansatte på Nøtterøy

trygdekontor. De fortalte om en skatteyter som hadde 25 millioner i formue og 2,4 millioner i inntekt, men som bare betalte 2 200 kroner i skatt.

Slikt er opprørende for alle som betaler skatt av hver krone de tjener.

Vi kan ikke beholde et system som er så urettferdig.

- Dagens skattesystem er innviklet. Ikke bare for de som skal fylle ut sin selvangivelse. Men også for de som skal kontrollere den. Skatteunndragelser er blitt et stort problem. Det er anslått at flere ti-tall milliarder hvert år unndras beskatning. Mye vil være vunnet hvis vi kan få inn om enn bare en liten del av dette til beskatning.

Vi må få et enklere system der likningsfunksjonærene ikke bør bruker tiden på de vanlige skatteyterne, men på å gå etter de store unndragelsene.

- Dagens skattesystem er dårlig. Det oppmuntrer ikke til en fornuftig bruk av samfunnets ressurser, men til opplåning og avsetning som gir lavere skatt.

Regjeringen vil i forbindelse med statsbudsjettet for 1987 foreslå en skattereform med bruttoskatt som gir et mer rettferdig skattesystem. Det vil oppmuntre til sparing og produktive investeringer, og det vil tette igjen huller som i dag gjør det mulig å bli nullskatteyter.

Vi har nå større muligheter enn tidligere til å få endringer i skattesystemet som virkelig monner. I regjeringsposisjon har vi langt større muligheter for å sette vårt preg på en reform. De første viktige skrittene skal vi ta allerede i forbindelse med statsbudsjettet for 1987. Senere vil vi legge fram stortingsmeldingen om et endret skattesystem.

Det Regjeringen vil foreslå i statsbudsjettet for 1987 er en overgang til bruttobeskatning og en reduksjon av de skattene som

utlignes på nettoinntektene. Det betyr at en større del av skatten blir beregnet på inntekt før fradrag, og en mindre del på inntekten etter fradrag.

Dermed vil mulighetene for å redusere skatten ved å benytte seg av fradragsordningene bli mindre. Samtidig vil vi foreta en gjennomgang av alle de fradrag som det gamle systemet ble gjennomhullet med.

Skatteendringene vil gjøre det mindre lønnsomt å låne. Spesielt for de med de høyeste inntektene. Dermed vil også endringene i skattesystemet legge grunnlaget for at vi kan få ned renten.

Vi regner med minst 1 prosent, andre, f.eks. banksjef Sverre Walter Rostoft som representerte Høyre i Skattekommissjonen, med opp til 3 prosent.

Da sparer den enkelte langt mer i renteutgifter enn den økte bruttoskatten, selv om de har en god inntekt og ganske store lån på boligen. Har du 500 000 i boliglån og renten går ned 1 prosent, sparer du 5 000 bare i renter.

Det er vel heller dette som fortjener betegnelsen dynamisk skattepolitikk ?

De som i dag betaler skatt av hver eneste krone de tjener, vil med det nye systemet betale mindre skatt. Det gjelder også de som bare i begrenset grad har benyttet seg av de ulike fradragsordningene.

Men det er også noen som vil få mer skatt. Det er de som har utnyttet svakhetene med dagens system i særlig grad, de som i dag til tross for høy inntekt betaler alt for lite skatt.

Regjeringen vil foreslå en bruttoskatt som øker noe for den delen av inntekten som overstiger 170 000 kroner og et nytt trinn når inntekten overstiger 340 000 kroner.

En slik trinnvis bruttoskatt gir langt bedre muligheter til å ivareta viktige hensyn ved en skatterreform.

Det gir større mulighet til å sikre

- en god sosial profil,
- større rettferdighet i virkningen av fradrag mellom lave og høye inntekter,
- større rom for lave satser på marginals-katten på nettoinntekten, og
- klart større mulighet for lavere rente.

I den situasjon vi nå er i hvor det er nødvendig å dempe det private forbruket og øke statens inntekter, er det viktig med et skattesystem som legger byrdene på dem som har rygg til å bære dem.

De endringer Regjeringen foreslår innebærer først og fremst en omfordeling av skattene.

Det viser det faktum at 4 av 10 inntektstakere kommer ut med lavere skatt neste år enn i år, selv om forhøyelsen av folketrygden på 0,7% som ble vedtatt for annet halvår i år, beholdes også for 1987.

De prinsipper vi her har lagt til grunn følger et internasjonalt mønster når det gjelder skattereform. Det er nok her å peke på at prinsippet om en progressiv bruttoskatt er innebygget i den danske skattereformen som har samlet et bredt flertall, også av de borgerlige partiene i Danmark.

De reaksjoner Regjeringen har fått, spesielt fra mellompartiene, burde gi grunnlag for å sikre flertall for en helt nødvendig reform i skattesystemet. De krav som reises til et nytt skattesystem er langt på vei de samme som de Regjeringen stiller.

Derfor er det grunn til å håpe at stortingsflertallet ikke nok en gang viker unna. En rettferdig fordeling er et helt sentralt element i omleggingen av den økonomiske politikken. Og et mer rettferdig skattesystem er nødvendig for å sikre en rettferdig fordeling.

Den parlamentariske situasjonen

Landet står oppe i en vanskelig økonomiske situasjon - og en vanskelig parlamentarisk situasjon. Situasjonen krever ansvar og felles løft.

Hvordan ser det ut på den andre siden ?

Aftenposten kunne lørdag morgen på 1.siden fortelle at det er "Ny regjering i sikte". Avisen hevdet at dette er "konklusjonen på de fleste analyser før budsjettbehandlingen i Stortinget". Deretter bragte avisen en lang spekulasjon om hvem som skulle sitte i den nye borgerlige regjeringen - men ikke et ord om hva de skulle gjøre.

For det er jo det som er problemet.

Når Stortinget nå samles og de tre partiene igjen må ta konkret stilling til saker, kan ikke en flom av kritikk erstatte presentasjonen av egen politikk.

Da er spørsmålet om vi ikke får nye bekreftelser på det vi alle har sett en rekke eksempler på til nå: At de tre partiene ikke har noen felles strategi og heller ingen felles politikk.

Verdens Gang setter jo fingeren på de tre partienes reelle dilemma i dag. Avisen skriver at "lite vil være vunnet ved en gjenoppvekkelse av en koalisjon som blir så fylt av indre motsetninger at de vil slå ut i ødeleggende gnisninger allerede fra første dag."

Og så fortsetter avisen: "Vi tviler på om de tre partiene ha de beste forutsetninger for å føre den riktige politikk i en nedgangstid."

Utviklingen etter regjeringsskiftet har jo bekreftet at tre-partiregjeringen var kommet til veis ende.

Da de økonomiske problemene ble åpenbare, var det forskjellen i synet på de politiske løsningene landet trengte som gjorde at de tre koalisjonspartiene ga opp.

Forskjellen i synet på hva som nå var nødvendig å gjøre er kommet klart frem etter regjeringsskiftet:

Mellompartiene sto i juni sammen med Arbeiderpartiet for en ansvarlig og rettferdig omlegging av den økonomiske politikken, mens Høyre fortsatte sine angrep på fellesforbruket.

Vi må leve med den parlamentariske situasjon fram til Stortingsvalget i 1989. Det stiller store krav til alle partier.

Regjeringen vil fremme sine forslag i tråd med Arbeiderpartiets program. Men vi erkjenner den uvanlig og vanskelig parlamentarisk situasjon vi må leve med. Derfor skal vi søke samarbeide, ikke konfrontasjon.

Vi vil søke løsninger som det er reelt flertall for, fra venstre og inn mot sentrum i norsk politikk. Men ingen må tro at Arbeiderpartiets regjering vil eller kan være noe forretningsministerium for borgerlig politikk. Vi vil føre en politikk vi selv kan stå for og som vi kan forsvare.

Det går klare grenser for vår vilje til kompromiss. Men vi vil ikke løpe fra ansvaret, selv om utfordringene er store. Det er nå nødvendig med reformer for å legge grunnlaget for ny vekst for Norge.